

РЕЦЕНЗІЯ

ПАЛІЯ Дмитра Володимировича, кандидата медичних наук, асистента кафедри інфекційних хвороб з курсом епідеміології ім. М. І. Пирогова, на дисертаційну роботу Шостацької Марії Олександрівни на тему: **«Особливості перебігу гострих кишкових інфекцій спричинених умовно-патогенними мікроорганізмами в осіб похилого та старечого віку»**, представлену до захисту у разову раду ВНМУ ім. М. І. Пирогова ДФ 05.600.074, що утворена згідно наказу в. о. ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова № 65 від 28.04.2023 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М. І. Пирогова № 7 від 27 квітня 2023 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

1. СТУПІНЬ АКТУАЛЬНОСТІ ОБРАНОЇ ТЕМИ

Зі збільшенням тривалості життя людини, ймовірність виникнення захворювань різних органів та систем значно зростає. Старіння, як завершальний етап онтогенезу, є комплексом адаптивних та дезадаптивних змін, що супроводжуються модифікацією багатьох функцій організму. Досліджуючи особливості мікрофлори кишківника людини та його мікробіоценозу, визначаються суттєві зміни структури та функціональної активності мікробіоценозу людей похилого та старечого віку.

В свою чергу внаслідок розладу активності мікроорганізмів кишківника порушується функціонування багатьох органів та збільшує ризик появи хронічних захворювань та ряду супутніх патологічних станів. Враховуючи вікові структурно-функціональні зміни кишківника, які спричинені послабленням імунної системи, інфекційними та ряду інших чинників, дана проблематика підлягає ретельному вивченню з метою продовження тривалості життя людей даної вікової категорії та зменшення показників смертності.

Вивчення питання особливостей перебігу гострих кишкових інфекцій, спричинених умовно-патогенною флорою, визначення правильного підходу до діагностування, лікування та профілактики коморбідних станів, дозволяють

знизити ризик ускладнень, які виявляються в осіб похилого та старечого віку на фоні основного захворювання.

За останній період часу траплялося багато складних випадків перебігу пов'язані з COVID-19 саме в пацієнтів даної вікової групи. Враховуючи особливості перебігу основного захворювання та гострих кишкових інфекцій, спричинених умовно-патогенною флорою дає підставу поглибленому вивченню даного питання з метою раціонального підходу до лікування та попередження розвитку можливих ускладнень та смертності хворих.

2. ОЦІНКА НАУКОВОГО РІВНЯ ДИСЕРТАЦІЇ І НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

Дисертанткою було ретельно проведено інформаційно-патентний пошук, в робот і проаналізовано 195 джерел зарубіжної та вітчизняної літератури. В дисертаційному дослідженні коректно сформульована мета: визначення особливостей перебігу гострих кишкових інфекцій спричинених умовно-патогенними мікроорганізмами в осіб похилого і старечого віку з урахуванням провідного етіологічного фактору захворювання, а також ступеня важкості та діагностованих коморбідних станів хворих.

Для реалізації поставленої мети були поставлені наступні завдання:

1. Оцінити реактивність організму та адаптаційні можливості пацієнтів похилого та старечого віку з урахуванням особливостей перебігу ГКІ спричиненою УПМ;
2. Визначити прогностичну цінність коморбідних станів, які визначають особливості перебігу ГКІ зумовленої УПМ у пацієнтів похилого та старечого віку;
3. Визначити прогностичну цінність коморбідних станів щодо особливостей перебігу ГКІ зумовленої УПМ з урахуванням провідного етіологічного чинника у пацієнтів похилого та старечого віку з COVID-19;

4. Визначити роль коморбідних станів у прогнозуванні ступеня важкості COVID-19 та Охарактеризувати перебіг ГКІ зумовленою УПМ на фоні основного захворювання.

Дисертанткою адекватно підібрані сучасні та високотехнологічні методи дослідження і аналізу даних:

Методи дослідження:

1. Бактеріологічний метод. Провідний етіологічний чинник визначали за допомогою культурального методу дослідження.
2. Визначення гематологічних індексів інтоксикації з метою визначення відмінностей патогенетичних механізмів ендогенної інтоксикації.
3. Розрахунок лейкоцитарних індексів крові за допомогою характеристики лейкоцитограми периферичної крові з метою визначення рівня несцецифічної резистентності організму.
4. Шкала дегідратації (Clinical Dehydration Scale -CDS) для оцінки ступеня важкості ГКІ
5. Опитувальники ABCD, National Early Warning Score (NEWS) та COVID-19 Severity Index з метою оцінки ступеня важкості COVID-19.
6. Статистичний. Використання статистичного методу дослідження дозволило визначити обсяг спостережень, достовірність результатів.

Статистичний аналіз виконаний за допомогою програми StatSoft STATISTICA 13 Trial. Охарактеризовано прогностичну цінність факторів ризиків у визначенні етіологічного чинника ГКІ та ступеня важкості захворювання здійснювали на основі логістичної регресії, яка дозволяє знайти взаємозв'язок між ознаками з наступним прогнозуванням зміни однієї ознаки на основі значень іншої. Для порівняння середніх значень двох незалежних вибірок застосовували непараметричний критерій U Манна-Уїтні. Для порівняння трьох незалежних вибірок застосовували непараметричний критерій Краскела-Уоліса.

Отже, науковий рівень дисертації за використаними методиками та поставленими завданнями досліджень є передовим, сучасним і адекватним.

Проведений аналіз даних виконаний на сучасному рівні з використанням

адекватно підібраних статистичних та математичних методів. Отримані результати є достовірними і науково обґрунтованими.

За матеріалами дисертаційного дослідження написано 8 наукових праць, з них 4 статті, та 3 тез – матеріалів конференцій, 1 патент на корисну модель.

3. НОВИЗНА ПРЕДСТАВЛЕНИХ ТЕОРЕТИЧНИХ ТА/АБО ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОВЕДЕНИХ ЗДОБУВАЧЕМ ДОСЛІДЖЕНЬ, ПОВНОТА ВИКЛАДУ В ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЯХ

Наукова новизна полягає в тому, що вперше:

1. Вдалося встановити закономірні відмінності показників адаптаційних можливостей та реактивності організму з урахуванням етіологічного чинника патологічного процесу («Патент України № 143778).
2. Встановлено достовірно вищу частоту показників, які асоційовані з переважним впливом імунних факторів у розвитку ендогенної інтоксикації, на відміну від пацієнтів з важкими формами захворювання, в яких спостерігали перевагу інфекційного компонента.
3. Доведено достовірне зростання ознак ендогенної інтоксикації, яка обумовлена переважно інфекційними чинниками, зі зростанням ступеня важкості ГКІ.
4. Вперше встановлено високу прогностичну цінність визначення коморбідних станів у пацієнтів похилого та старечого віку стосовно ранньої діагностики особливостей перебігу ГКІ зумовленої УПМ.
5. Вперше визначено роль факторів ризику, пов'язаних з перебігом COVID-19, у прогнозуванні особливостей перебігу ГКІ спричиненої УПМ у пацієнтів похилого та старечого віку з COVID-19.

4. НАУКОВА ОБҐРУНТОВАНІСТЬ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ, НАУКОВИХ ПОЛОЖЕНЬ, ВИСНОВКІВ І РЕКОМЕНДАЦІЙ, СФОРМУЛЬОВАНИХ У ДИСЕРТАЦІЇ

Дана робота має сформульовані мету і поставлені завдання. Дисертаційне

дослідження побудоване на основі коректної методології, створений коректний дизайн, який відповідає загальним принципам наукового сприйняття та біоетичних принципів досліджень. Отримані результати, висновки та наукові положення ґрунтуються на чіткій методології, інформативності матеріалу, логічно впливають з поставлених завдань дослідження та є науково обґрунтованими. Досліджувані групи були сформовані коректно, що дозволяє проводити їх статистичне порівняння. Методи збору даних, такі як методи математичного аналізу та статистичної обробки належно відповідають поставленим завданням. Всі результати є статистично значимими та достовірними.

Вважаю, що отримані дисертанткою наукові положення, отримані результати та висновки є цілком значущими та науково обґрунтованими.

5. РІВЕНЬ ВИКОНАННЯ ПОСТАВЛЕНОГО НАУКОВОГО ЗАВДАННЯ, ВОЛОДІННЯ ЗДОБУВАЧЕМ МЕТОДОЛОГІЄЮ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поставлені наукові завдання повністю пояснені та розглянуті в дисертаційному дослідженні на високому науковому рівні. До кожного завдання підібрані окремі оптимальні підходи та проведені оцінки, якими було отримано максимальну кількість даних. Було проведено всебічний аналіз за допомогою загальних стандартних методів та сучасних напрацювань інших наукових колективів. Дисертаційна робота Шостацької Марії Олександрівни написана на високому науковому рівні та доводить отримання кваліфікації, яка необхідна для сучасного дослідника.

6. ТЕОРЕТИЧНЕ І ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретичне значення отриманих результатів спрямоване на дослідження гострих кишкових інфекцій спричинених умовно-патогенними мікроорганізмами, та їх взаємозв'язок з іншими захворюваннями та коморбідними патологіями.

Доведено інформативність розрахунку гематологічних інтегральних індексів, а також оцінки супутніх коморбідних станів у прогнозуванні ступеня важкості та перебігу ГКІ зумовленої УПМ у пацієнтів похилого та старечого віку.

За наявності основного захворювання COVID-19 раннє прогнозування особливостей перебігу ГКІ на основі наявних коморбідних станів дозволить попередити розвиток ускладнень захворювання у пацієнтів похилого та старечого віку та обрати оптимальний спосіб лікування.

Результати дисертаційної роботи було впроваджено в навчальний процес роботи інфекційного відділення КНП Вінницької обласної ради «Клінічний Центр інфекційних хвороб», інфекційного відділення КНП «Немирівська міська лікарня» Немирівської районної ради, інфекційного відділення КНП «Вінницька клінічна багатопрофільна лікарня» Вінницької міської ради.

7. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОДАЛЬШОГО ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ В ПРАКТИЦІ

Результати дисертаційного дослідження можуть бути впроваджені в науковий та навчальний процес медичних навчальних закладів, науковій роботі кафедр медичного профілю закладів вищої освіти та рутинне використання медичних закладів.

8. ВІДСУТНІСТЬ (НАЯВНІСТЬ) ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Внаслідок перевірки матеріалів дисертації Шостацької Марії Олександрівни можна стверджувати, що відсутні ознаки академічного плагіату, самоплагіату, фальсифікації, не виявлено маніпуляцій із алфавітом, прихованим текстом, пробілами. Рукопис дисертації перевірено на наявність можливих порушень правил академічної доброчесності системою сервісу «StrikePlagiarism»: оригінальність тексту дисертаційної роботи склала 87,04%. Наявні співпадіння відповідають загальноживаними термінам і фразам, власним публікаціям, всі цитовані фрази містять посилання на відповідні першоджерела. Подані до захисту наукові досягнення є особистим напрацюванням дисертантки, зміст текст дисертації є оригінальними.

9. ВИСНОВОК ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ ДИСЕРТАЦІЇ ВСТАНОВЛЕНИМ ВИМОГАМ

Дисертаційна робота ШОСТАЦЬКОЇ МАРІЇ ОЛЕКСАНДРІВНИ на тему: «Особливості перебігу гострих кишкових інфекцій спричинених умовно-патогенними мікроорганізмами у осіб похилого та старечого віку», що була подана на захист до разової ради ДФ 05.600.074 на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» є самостійною завершеною виконаною науковою працею, яка містить науково обґрунтовані результати, оформлені в чіткі лаконічні висновки та практичні рекомендації. Оформлення дисертації відповідає вимогам, які затверджені наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 року.

Наукова новизна та практичне значення, рівень оприлюднення результатів рецензованої роботи відповідає вимогам до дисертацій ступеня доктора філософії згідно положень Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а здобувачка Шостацька Марія Олександрівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент,

кандидат медичних наук,

асистент кафедри інфекційних хвороб

з курсом епідеміології

ВНМУ ім. М.І. Пирогова

Дмитро ПАЛІЙ